

ROMÂNUL

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL-ȚĂRĂNESC ARAD

REDACȚIA
și
ADMINISTRAȚIA
ARAD
Strada Horia No. 2.
(Clubul Partidului
Național Țărănesc)

ABONAMENTUL :

Pe un an . . . 160 Lei
Pe jumătate
de an . . . 80 Lei
Exemplarul . . . 3 Lei

D. Ștefan Cicio Pop despre guvernul Mironescu și situația economică.

Sanarea financiară a băncii „Victoria“.

În legătură cu evenimentele politice în ceace privește cabinetul d-lui Mironescu și situația economică în care ne găsim, ne-am adresat președintelui camerei, d-lui Ștefan Cicio Pop care se găsește la Arad pentru câteva zile.

La întrebările noastre d. Cicio Pop a binevoit să ne dea informațiuni prețioase cari să în vedereze unele chestiuni ce interesează.

Care este atitudinea partidului față de schimbarea guvernului și numirea d-lui Mironescu de ministru președinte?

După cum bine știți președinții organizațiilor județene ale partidului național-țărănesc, secția ardeleană și bănățeană s'au intrunit la Cluj într'o ședință sub prezidenția d-lui Alexandru Vaida Voevod. Vă pot spune că în partid domnește cea mai desăvârșită solidaritate și frățiască înțelegere. În această ședință s'a dat un comunicat care învederează într'u toate vederile partidului. Cred că este folositor chiar pentru județul nostru să cunoască în întregime acest important comunicat și de aceea vi-l pun la dispoziție pentru publicare în întregime.

La întrebarea pusă în privința situației economice, d. Șt. Cicio Pop ne-a declarat următoarele:

Situația economică dela noi este în funcție de situația economică mondială. Astăzi nu mai putem trăi izolați ci trebuie să căutăm legături cu acele state cari au interese identice cu ale noastre. În privința aceasta ați putut vedea uriașele eforturi pe cari le-a făcut România și în special munca depusă de d. ministru Madgearu care este apreciat nu numai la noi, cei cari ne mândrim cu acest excelent bărbat de stat dar este apreciat și de statele cu interese identice și chiar și de Societatea națiunilor ca fiind un expert, cel mai chemat al chestiunilor economice — agrare.

S'avem încredere în străduințele guvernului care desvoltă cea mai intensă activitate pentru rezolvirea crizei economice.

O plagă a vieții noastre economice care apasă mai ales pătura țărănească și întreprinderile industriale și comerciale cinstite a fost și este **camăta asupritoare, dobânzile neome-nești și uzurare.**

Aceste stări anormale trebuie necondiționat și în cel mai scurt timp să înceteze. Aceasta am cerut-o și noi guvernului în intrunirea din 3 Nov. a. c. la Cluj. ?

Aceasta se poate face cu atât mai ușor pentru că în Ardeal, Banat și în Bucovina legi pozitive opresc dobânzile neome-nești și aplică sancțiuni riguroase contravenienților.

Dela ce fel de măsuri așteptați o îmbunătățire a situației economice pentru țărănime?

Țărănime noastră să fie cuminte, cu încredere și cu răbdare pentru că ea trebuie să știe ce moștenire grovază a luat guvernul nostru dela guvernele care cari le-au precedat. Eram la marginea prăpastiei și cu toate acestea nu numai că am oprit dezastrul dar s'a pus baze solide pentru îmbunătățirea stărilor și dacă nu urma criza mondială, am putea zice: aproape catastrofală în unele țări, care criză a avut și are grave repercusiuni și asupra vieții noastre economice, am fi înaintat cu un pas uriaș spre refacerea noastră economică. Nici acum nu este permis să desnădăjduim ci dinpotrivă înțelepciunea țărânului român îi dictează să fie cu deplină încredere în viitor.

Creditul agricol ipotecar sigur va lua ființă. Conversiunea datoriilor ipotecare prin împrumuturi de lungă durată este o condiție de sine qua non asanării economice. Chiar această chestiune arzătoare preocupă guvernul acum și sperăm că în scurtă vreme vom avea instituțiunea atât de mult dorită.

În ce privește ținuturile noastre (Arad, Timiș-Torontal și Biharia) țărănimea în scurtă vreme va avea un puternic instrument pentru rafacerea sa economică.

Banca Victoria căruia avem să-i mulțumim buna stare a țărânimei noastre din județi și din județele învecinate, cu ajutorul băncii naționale și al statului și cu noua jertfă a creditorilor se reface mai puternică de cum a fost. Banca Victoria a fuzionat cu banca „Timișana“ sub numirea de „Banca Victoria“ cu sediul la Arad și urmează să se contopiască și banca Bihoreană cu acest institut. Statul și banca națională dau mână de ajutor pentru reînvierea acestei mari instituții economice, mai ales că împrumuturile ce se vor acorda vor merge în mare parte la țărani cu dobânzi foarte reduse. Jertfa ce se cere deponenților va fi foarte mică în comparație cu garanțiile ce li se oferă pentru salvarea integrală a depunerilor.

Sunt sigur că deponenții vor înțelege acțiunea celor buni cari s'au străduit pentru reînvierea băncii „Victoria“ și că în primul loc ei beneficiază de această acțiune.

Redacționale. Intenționând ca pentru numărul de Crăciun al ziarului nostru să tipărim și un supliment literar, rugăm pe cetitorii și colaboratorii noștri să ne trimită manuscrisele până inclusiv la 15 Dec. a. c. **Primim pentru publicare poezii, romane, schițe literare și lucrări științifice de interes general.**

Redacția.

De ziua Măriei Sale Voievodul Mișai.

Din colțul acesta de țară, gândurile noastre se îndreaptă spre Măria Ta. Am vrea să fim aproape, ca să ne exprimăm toată fericirea și bucuria ce o simțim în ziua numelui Măriei Tale.

Măria Ta:

Porți numele arhanghelului, care e sfetnicul Celui Atot puternic. Rugăciunile noastre se îndreaptă spre El, pentru a Te avea sub grija și ocrotirea Sa.

La mulți ani Măria Ta!

Românul.

Comitetul județean al Partidului național-țărănesc este convocat pe ziua de Luni, 10 Nov. a. c. orele 10. a. m. în localul Clubului național-țărănesc din str. Horia 2 et. I.

Constătuirea național-țărănistă dela Cluj.

Marți la 4 cor dimineată a avut loc la clubul partidului național-țărănesc din Cluj constătuirea șefilor de organizațiuni din Ardeal, prezidată de d. Al. Vaida-Voevod.

Au participat d. nii: Ștefan Cicio Pop, Aurel Vlad, Emil Hațiegan, ministrul muncii, Dr. Valer Moldovanu, directorul ministerial al Ardealului, apoi câțiva prefecți reprezentând pe șefii de organizații.

Ședința a fost deschisă print'un expozu al d-lui Vaida.

Domnia sa a făcut un istoric al ultimelor evenimente politice, accentuând asupra solidarității pe care trebuie s'o manifeste Ardealul în jurul d-lui Maniu și sprijinul ce trebuie acordat actualului guvern, expresia fidelă a partidului și a concepțiilor sale.

Constătuirea neterminându-se dimineața, a continuat și după masă.

Au vorbit mai toți șefii de organizațiuni.

Din partea tineretului ardelean a luat cuvântul d. Emil Hațiegan, dând încă odată asigurări de complectă solidaritate cu partidul.

Comunicatul

Seara s'a data presei următorul comunicat:

Mulțumind d. lui Maniu pentru munca și priceperea arătată în calitate de președinte al consiliului de miniștri, în timpul cel mai critic al vieții noastre de stat, după unire, se hotărăște ca discursul rostit de d. sa în adunarea majorității parlamentare în ziua de 8 Octomvrie să fi tipărit și răspândit sub formă de manifest, în toată țara, în ziua de 10 Noembrie.

Organizațiile din Ardeal își exprimă deplina lor încredere în guvernul prezidat de d. Mironescu care este expresia majorităților Corpurilor Legiuitoare, chemat a continua înfăptuirea programului partidului național țărănesc.

„Ja act cu vie satisfacție de hotără-

rea consiliului de miniștri, care tinde la continuarea operei de guvernare a d-lui Maniu, să echilibreze bugetul print'un regim real de economii și reduceri pentru ca contribuabilul să se poată bucura cu un ceas mai curând de o ușurare.

„Așteaptă dela guvern continuarea politicii guvernului trecut, ca până ce va lua ființă institutul de credit agricol ipotecar să reducă prin măsuri legislative cămăta care roade la temelie economică a națiunii, și să pună stăvilă energetic uzurei practicate de unele bănci parazitare.

„Roagă guvernul să ia de urgentă toate măsurile pe cari le crede de cuviință, pentru casă preintâmpină greutățile în fața cărora se află astăzi toate păturile producătoare și în deosebi agricultorii, de pe urma scăderii prețurilor cerealelor, ca astfel să fie ferite de pierderi și ruină materială.

„Constată că toți membrii partidului național-țărănesc, din Ardeal și Banat mențin intactă solidaritatea și tradiționala disciplină în sânul organizațiilor județene și orășene și astfel, umăr la umăr cu toate organizațiile partidului din întreagă țară se grupează în jurul conducerii partidului și a șefului lor iubit, domnul Iuliu Maniu, pentru a asigura țării în vremurile grele prin care trece, un viitor mai fericit iar Majestății Sale Regelui Carol al II-lea o domnie fecundă și glorioasă.

„Implinindu-se în ziua de 10 Noembrie 2 ani dela întronarea unei vieți constituționale inaugurată de guvernul Maniu, prin garantarea libertății cetățenești și prin alegeri libere și curate cari au dat majorități parlamentare nefalsificate, invită organizațiile județene să sărbătorească prilejul acesta în mod potrivit iar domniile parlamentare să lămurească alegătorii despre situația politică, expunând rezultatele guvernării național-țărăniște din acești doi ani“.

BULETINUL AGRICOL

al Camerei de Agricultură a Județului Arad

Prețul cerealelor pe piața din Arad în ultimele zile.

Grâu	Lei	310.—320.—	per 100. kg.
Orz	"	260.—270.—	" " "
Ovăș	"	260.—270.—	" " "
Porumb	"	270.—280.—	" " "

Prețul vitelor pe piața din Arad în ultimele zile.

Părechea de cai	Lei	10—15000.—
" " boi	"	15—20000.—
" " porci	"	2—3000.—
Vacă	"	6—9000.—

Timpul, Lucrările la câmp și deal.

Timpul s'a schimbat. Plouă încoatinu de câteva zile, ce împiedică simțitor terminarea semănturilor mai ales în părțile deosebite unde sunt încă considerabile restanțe.

S-a început ogoratul de toamnă, se continuă scosul și căratul sfeclelor de zahăr și nutreț. La vii se continuă tăerea și îngroparea lor.

Distribuirea de pomi fructiferi.

În conformitate cu publicațiunea Camerei No. 3968. din 30 Octombrie 1930. referitor la distribuirea de pomi fructiferi cu preț redus, ne-au sosit dela comune din județ tablourile. Cum după totalizarea acestor tablouri am constatat că cererile ce ni s-au prezentat sunt mai mari decât disponibilul ce avem la pepinerie pentru distribuire în anul crt. a trebuit să modificăm numărul cerut. Este de neînțeles însă căplasa Rădona a rămas cu totul pasivă acțiunii noastre excepție făcând numai Primăria Rădona deși și acestei plase s-au oferit pomii tot pe lângă aceleași favoruri ca și Sebiș și Hălmașiu cu Lei 10. merii și Lei 5. prunii.

Nu facem observarea aceasta pentru că ne-ar fi rămas pomii nevânduți ci amintim cazul numai ca curiozitate,

Ca dovadă că ni s-au adresat cu câteva mii peste disponibil remarcăm numai faptul că spre exemplu: Notariatele Gurahonț Pleșcuța, Secaș, Almaș a trebuit să le amânăm cu cererile lor pe anul viitor, dat fiindcă aceste au mai primit și în anii trecuți un număr mare de pomi fructiferi.

Cu ziua de Joi pleacă vagoanele încărcate spre Valea Crișului și anume: La Sebiș 1. la Hălmașiu și Vârfurile altul. Rugăm autoritățile comunale să poarte de grijă ca distribuirea pomilor să se facă cât de grabă după sosirea vagoanelor.

Totodată rugăm autoritățile comunale cari ridică direct pomii să grăbiască și să trimită după pomii căci după termenul de 9. Noembrie a.c. Camera nu garantează de numărul pomilor aprobat.

Direcțiunea Camerei.

AVIZ.

Se aduce la cunoștința D-ilor Directori ai Școalelor primare, medii și superioare din oraș și județ că pentru ca elevii să poată cerceta expoziția avicolă din 29. și 30. Noembrie Camera de Agricultură este cu plăcere dispusă a elibera pentru fiecare institut aparte un bilet liberă de intrare, urmând ca costul acestuia să-l suporte din fondurile ei bugetare.

Principalul este ca fiecare institut să nu se prezinte în rate cu elevii ci deodată, dat fiindcă biletul este valabil numai pentru o singură vizită.

Ziua mai potrivită pentru cercetările susindicate a fost aleasă pe Sâmbătă adică în 29. Noembrie dela ora 11 a.m. până la 6. ore seară.

Biletul de intrare se va elibera numai în cazul când după apariția avizului nostru ni se va cere prin adresă.

Direcțiunea Camerei.

Stimate Domnule

Prin prezenta Vă aducem la cunoștință că din încredințarea și sub patronajul Camerei de Agricultură a Județului Arad, Societatea „Carierul“ care se ocupă cu creșterea animalelor mici domestice (paseri, porumbi, iepuri de casă și paseri canari) va aranja pentru data de 29. 30. Noembrie 1930. în Arad o mare

Expoziție Internațională și regnicolară

de paseri domestice, iepuri de casă, porumbi și canari în sala de Manegiul Reg.I. Roșiori din Calea Aurel Vlaicu, vis a vis de fabrica de vagoane „Astra“.

Scopul acestei expoziții este: să atragă atenția publicului agricultor asupra imbrățișării acestei ramuri noi economice și să dea producătorilor posibilitatea de a-și procura material nou de prăsit în scopul de reimprospătare a sângelui.

Atât publicul județului Arad care se ocupă cu un zel deosebit de prăsirea paserilor (hoarelor) porumbeilor, iepurilor de casă și a canarilor cât și din străinătate și-au anunțat participarea la expoziție deci aceasta promite a fi foarte cercetată.

Pentru premierea animalelor cari se vor expune Camera de Agricultură a Județului Arad a fixat medalii de aur, de argint, de bronz și diplome pentru prăsitorii din județ, iar pentru exponenții străini diplome de recunoștință.

Este deci în interesul prăsititorilor ca să participe cât de mulți și cu animale cât de frumoase la expoziția aceasta.

Regulamentul intern al expoziției este fixat prin condițiunile următoare:

1.) Fiecare prăsititor poate anunța animalele mici domestice de rasă pentru expoziție.

2.) Termenul de anunțare este 22. Noembrie 1930.

3.) Animalele anunțate vor fi necondiționat trimise până la 29 Noembrie 1930. orele 8. dimineața,

4.) Recensiunea se începe la 29. Noembrie 1930. la orele 9. dimineața.— Animalele sosite mai târziu se exclud dela recensiune.

5.) În timpul recensiunii afară de membrii juriului nimeni nu poate fi în sală.

6.) Taxa de loc (teren) la paseri domestice (1) (2) 80. Lei pro familie, una păreche porumbi 40. Lei, canari pro bucată Lei 40. iepuri de casă pro bucată Lei 30. cobai pro bucată Lei 20.

Membrii Societății plătesc jumătate din taxele aceste. Cei din străinătate nu plătesc taxe de teren. De alimentarea animalelor va îngriji Societatea.

7.) Taxele de teren se vor trimite deodată cu anunțarea cari nu se vor restitui nici atunci dacă animalele anunțate n-au participat la expoziție. Animalele se vor expedia francate, iar taxele de reexpediere se vor trimite deodată cu taxele de teren.

8.) Vânzările se pot efectua numai prin societate, drept ce se va fixa necondiționat ultimul preț de vânzare.— 10% din prețul de vânzare se cuvine Societății.

9.) Animalele se pot transporta numai după închiderea expoziției.

10.) Animalele bolnave nu pot fi aduse pe teritoriul expoziției.

11.) Animalele expuse se vor premia pe baza recensiunii. În juriu vor lua parte specialiști imparțiali.

12.) Paserile adunate de pela mici agricultori din județ material provenit din acțiunile Camerei, vor fi expuse și premiate sub pavilionul separat al Camerei de Agricultură a jud. Arad.

Orice delușiri în aceasta privință se vor putea avea la biroul Camerei dela 8 1 în fiecare zi.

Atragem atențiunea crescătorilor și a altor exponenți asupra publicațiilor ce se pot face în catalog. Catalogul va apare în cca. 1500. exemplare și va ajunge în mâinile oamenilor cari se interesează de prăsirea paserilor, în consecință niciăeri nu pot fi prospecte mai bune de anunțuri.

Prețurile anunțurilor.

Pagină întreagă (12) (20) — — — — — Lei 400.—

1/2 pagină — — — — — — — — — — — Lei 200.—

1/4 pagină — — — — — — — — — — — Lei 100.—

Sumele aceste se vor trimite deodată cu manuscrisul.

Membrii Societății noastre vor beneficia de 20% reducere din aceste prețuri.

Legimațiile de membru se vor prezenta la cerere.

Adresându-Vă șirele aceste rugăm a-ne onora cu prețiosul D-voastră sprijin, urmând ca coala de anunțare să binevoiați a ne o trimite imediat și necondiționat până la 22 Noembrie a. c.

În legătură cu expoziția susamintită se va aranja pentru data de 29. Noembrie a. c. (Sâmbătă) seara la ora 9. o serată de convenire împreună cu cină comună în localul restaurantului Horwath din colțul străzii I. Caragiale, și Consistorului. Cei ce doresc a participa la aceasta convenire sunt rugați a-și anunța participarea lor Comitetului de aranjare.

Cu salut colegial de crescător

„Carierul“ din Arad

Societatea prăsititorilor de paseri
porumbi, iepuri și canari.

Prenotări (anunțări) corespondențe și bani se vor trimite pe adresa:

„Carierul“ din Arad Str. Brătianu No. 17,

iar animalele și obiectele din străinătate destinate pentru expoziție la adresa:

„Avicultura“ Curtici gară.

și cele din țară la adresa:

„Avicultura“ Arad.

Deschiderea Gazinoului Cercului Românesc din Arad.

La 8 Nov. Sâmbătă, la orele 11 și 30 a. m. se deschide localul nou al gazinoului „Cercului Românesc“ din Arad. Noul local se găsește în edificiul teatrului orașănesc la etajul II. de asupra cafenelei și restaurantului fraților Carasioni.

Scopul acestui cerc este să creeze o legătură strânsă între intelectualii localnici. Noul local are avantajul că este în centrul orașului și înzestrat cu tot confortul necesar, în cât el va fi un loc plăcut de întâlnire pentru toți românii din orașul și județul Arad.

Președinte al acestui Cerc este d. deputat Col. Alexandru Vlad căruia se datorește în mare parte realizarea cercului. Vicepreședinți sunt domnii adv. d. Ioan Ursu și not. public Dr. Silviu Pășcuțiu.

Președinția a lansat invitații către toate autoritățile pentru a lua parte la deschiderea localului și a făcut o largă propagandă pentru a pune în cunoștință pe toți intelectualii localnici.

Ne bucurăm de realizarea acestui cerc, pentru că vedem întrândul mijlocul unei apropieri între intelectuali dela cari așteptăm ca în noul local să chibzuiescă asupra necesităților și de zideratelor culturale din părțile noastre. Avem credința că acest lăcaș nu va servi numai pentru distracție ci și pentru punerea la cale a multor fapte folositoare și de interes pentru românii arădani. Ceace' ne asigură de reușita acțiunii este că cunoaștem calitățile distinse și însuflețirea d-lui deputat Alexandru Vlad pentru toate acțiunile de interes obștească.

Posta cetitorilor.

Despre salutul pe stradă

Un cetitor ne-a cerut să-i comunicăm dacă sunt regule nouă. Nu este nici o regulă nouă, și nici cele vechi nu se respectă. Adecă, dragă cetitor, să mă erți, ai dreptate sunt, inădevăr sunt reguli nouă, cari condensate în o singură frază sună cam astfel: azi nu se mai salută! Azi cel bătrân salută pe cel tânăr. Azi femeca salută pe bărbat. Azi șeful pe copist! Azi... Punct! Avem îndrăzneala s'o spunem, că, azi pălăria e cea mai cruțată „ființă“. Și dacă Dzeu i-ar fi suflat vieață, e sigur că pălăria pe mulți i-ar putea învăța la bunăcuviință. Dragă cetitor, te sfătuiesc să saluți pe toată lumea și nu aștepta salutul nimenui. De vei fii însă în societatea unei persoane notabile sau a unei matrone stimabile și cei pe cari tu de regulă i-ai salutată, totuși nu te vor saluta, te sfătuiesc ca de altădată să nu-i mai saluți nici tu, pentru că oamenii necrescuți nu merită să fie salutați. Vei saluta însă, și chiar de ai fii însoțit de soția ta sau de o persoană notabilă, când persoana pe care o întâlnești e o femeie sau dintre acele persoane căreia îi datorești recunoștință sau stimă deosebită pentru funcțiunea sau demnitatea ce o are. Intre prieteni, cel mai tânăr salută cel dintâi.

Kraz.

Cetitorii și abonații noștri

cari până la 20 Dec. a. c. ne vor câștiga mai puțin **cincl** noi abonați, vor primi de Crăciun câte o carte valoroasă de lectură. Sumele se vor trimite pe adresa administrației ziarului nostru.

O societate culturală a meseriașilor arădani.

In altă parte a ziarului nostru am lansat știrea că meseriași și comercianții români arădani vor să înființeze o societate culturală. Este un act în adevăr laudabil ce merită să fie luat în seamă și comentat. Nici nu se poate altfel. După zece ani de acțiune negativă, de regres, de lăncezeală, e chiar timpul suprem ca forțele vii, tinere, pline de însuflețire, de vigoare și de dorință arzătoare pentru progres să porniască la drum. Inchinate unei acțiuni de imperioasă actualitate, aceste forțe vii ne vor deștepta din marasmul în care ne-am complăcut în acest deceniu de tristă memorie. În fața faptelor cari vor urma am avea de spus câteva cuvinte, cari am dori să fie auzite. Odată urniți din loc, să nu ne mai oprim! Să nu ne mai oprim decât atunci când ne-am împlinit misiunea și când vom avea demni succe-

sori în acțiunea întreprinsă. Meseriași români și societatea culturală românească! Nici că se poate o acțiune mai splendidă și demnă de activitatea vechilor meseriași români din Arad. Se leagă de această nouă societate ce ar urma să ia ființă sub patronajul P. S. Sale Episcop Grigorie al Aradului un trecut pe care dacă l-am putea întinări, ne-am îndeplini deindată întreaga misiune. Acei căți-va români cari au lansat ideea necesității înființării unei societăți culturale românești să aibă asigurarea noastră că sub toate aspectele prezentului și ale viitorului vor avea sprijinul nostru. Este spre lauda lor că au ajuns să se convingă de necesitatea unei solidități. Și asta e ceva, — e și prea mult, este un început de acțiune sănătoasă care trebuie să imbucre pe oricate Român, — p. —

La 10 Nov. se împlinesc doi ani dela venirea guvernului d-lui Iuliu Maniu. În această zi se aniversează dărâmarea regimului ilegalităților și intronarea cinstei, legalității și a constituționalismului adevărat.

Trăiască partidul național-tărănesc!

Recensământul.

Ce cuprinde în sine recensământul general?
Care sunt scopurile urmărite?

Populația noastră dela țară a văzut întotdeauna într'o conscriere, ce s'ar fi încercat de autoritățile statului, o prevestire rea, a avut o teamă superstițioasă de orice încercare a guvernanților de a cunoaște adevărata icoană a țării pe care o guvernează. Un recensământ, o numărare, a locuitorilor țării a însemnat, în superstiția țărănimii noastre un nou război; o numărare a căruțelor sau a animalelor, ori acaselor a fost un indiciu de noi sarcine fiscale.

Și iată că guvernele din urmă au hotărât să facă o numărare a populației, a clădirilor și-a societăților comerciale și industriale. De bună seamă un nou prilej de îngrijorare și temere.

Ori, este un lucru știut că nici cel mai simplu gospodar nu știe cum să-și facă planul lucrurilor sale, dacă nu știe cu cine și cu ce va lucra, ce are și ce nu are la îndemână și, mai cu seamă, de ce anume lucruri are nevoie?

Așa și statul, care este o uriașă gospodărie și care pe deasupra mai are în sarcina sa și grija fiecărui cetățean al său. Statul trebuie să se îngrijască de fiecare locuitor, el trebuie să aibă un plan de felul cum să conducă treburile economice ale țării, ce trebuie să facă pentru propășirea cetățenilor săi.

De aceea s'a hotărât să se facă un recensământ al tuturor clădirilor, înțelegându-se prin acest cuvânt: casele de locuit și toate celelalte clădiri din jurul casei.

Ministerul Muncii, care are sarcina acestui recensământ, vrea să cunoască numărul clădirilor de pe tot teritoriul țării, vrea să știe din ce material s'a clădit o casă, un grajd etc, vrea să știe care este numărul acelor cari locuiesc într'o singură casă și cum trăiesc? Din cu oștiințele acestea guvernul va putea vedea ce măsuri trebuiesc luate spre îndreptarea răului și promovarea binelui, căci o țară are viitor atunci când locuitorii săi trăiesc în condițiuni igienice satisfăcătoare.

O numărare a întreprinderilor comerciale și industriale este justificată prin

acea că statul trebuie să știe în ce stare se găsește industria și comerțul său. Este necesară aceasta spre a se cunoaște care anume industrii lipsesc, care dintre ele au nevoie de o încurajare și cari sunt cele parazitare. Tot așa în ceea ce privește comerțul. Guvernul trebuie să încurajeze comerțul care aduce mai mult venit locuitorilor țării ex. comerțul de cereale, de vite. Ori, o statistica a societăților comerciale învederează starea în care se găsește această ramură de activitate.

Toate datele ce se cer prin buletinele recensământului vor servi numai politica economică și cea socială. Datele sunt secrete și nu se vor putea întrebuița ca dovezi în fața instanțelor judecătorești sau a celor financiare. Aceasta o asigură însăși legea recensământului care pedepsește cu o amendă de 5-20.000 — lei și 1-6 luni închisoare pe acela care divulgă datele statistice adunate.

Dar datele cerute trebuie să fie sincere și dictate de conștiința fiecăruia. Legea se îngrijește și de acea cari dau date false sau îndeamnă pe alții să declare neadevăruri. Cei ce declară fals vor fi pedepsiți cu o amendă dela 200,- la 2000,- lei, iar aceia cari îndeamnă pe alți să nu facă declarațiuni sau să declare fals vor fi pedepsiți cu 1-3 luni închisoare.

Am spus și mai sus și repetăm, recensământul este o operațiune necesară, el are de scop să ușureze politica economică și socială ale guvernanților, să învedereze starea țării și să se servească de document în fața instanțelor internaționale.

Fiecare cetățean trebuie să se supună chemării legii recensământului și să și facă declarațiile în ziua de 28. Decembrie, care este designată pentru această operațiune.

Vom ține în curent pe cetitorii noștri cu toate măsurile ce se vor lua în legătură cu recensământul,

Scrisori către fratele meu.

Iubite Frate

A trecut mult de când Ți-am scris. Știu că citești scrisorile mele cu mult interes, de aceea regret de a nu-ți fi scris. Regret și pentru că am pierdut o ocazie mai mult de a-ți spune lucruri folositoare, mai cu seamă că imi luasem angajamentul să-ți dau sfaturi săptămână de săptămână.

Spuneam în ultima mea scrisoare că sunt oameni pe cari îi cinstești, îi crezi onorabile, conștiincioși, corecți și totuși... sub înfățișarea lor blajină se ascunde câte odată excrocul, banditul, delapidatorul, egoistul feroce etc. Și ce crezi? Scrisoarea, pe care am crezut că o citești numai tu, citită și de alții, mi-a pricinuit o mică dar trecătoare neplăcere. Au fost unii dintre cunoscuții mei, de aici dela oraș, cari s'au găsit vizați de afirmațiunile mele și mi-au reproșat acesta într'un mod cu totul deosebit. Mi-au spus așa: „Cum poți Dta să dai sfaturi fratelui Dtale și cum poți să-i vorbești despre lucruri pe cari Dta singur nu le pozezi, nu le cunoști?“ Bagă de seamă că era vorba de cinste, onoare, corectitudine conștiinciozitate.

Nu m-am supărat, deși era grozav de ofenzator pentru mine. Mi-am adus însă aminte de o întâmplare a mea din copilărie. Tu, erai mai mare. Ne jucam. Și ca întotdeauna, la sfârșit ne-am certat. Și, ca niciodată, cearta s'a terminat cu o mică păruială. Tu, erai mai mare și... eu am plâns. Ca să scapi de bătaia ce te aștepta din partea mamei, ai alergat la dânsa și te-ai plâns că eu te-am bătut. Și eu în timpul acesta imi pipăiau pulpele umflăte de loviturile nuietei tale. Mama nu te-a crezut. Tu te-ai reintors la mine în grădină, unde eram, și, ca să mă împaci, mi-ai scuturat prune.

Cunoscuți mei nu-mi vor scutura prune, nici odată, căci scrisoarea mea citită în casa lor a fost povestea funiei în casa comdamnatului la spânzurătoare. Scrisoarea ce Ți-am scris nu-a făcut să-mi pierd prietenii pe cari nu-i aveam.

Tu, dacă aceasta este cu puțință, trage învățăturile bune din ceea ce îți spun chiar dacă și eu ași fi un descreerat și nu uita că intențiunea mea este să te îndrept pe tine, să te țin pe calea cea bună, căci țara românească are nevoie de cetățeni cinstiți, corecți, iubitori de adevăr și muncitori.

Al tău frate

Harie

Scritorii români la Arad.

Mercuri. 12 Noembrie, ora 5 d. m. va avea loc în sala mare a Palatului Cultural, șezătoarea literară aranjată de Societatea Scriitorilor Români din București. Vor Ceti din operele lor, dnii Pamfil Șelcaru, George Gregorian, Cincinat Pavelescu, Al Cazaban, Volbură Poiană și Al. Negură.

Toate aceste nume sunt cunoscute de toți românii cu știință de carte, astfel că nu insistăm asupra acestei șezători. Suntem în credință că toți cari s'nt românești, vor fi în după masa acelei zile, va fi la Palatul Cultural.

Perdut un ceas brătar Longines ziua 31 oct. Dna Manaila Malul Mureșului 2 Casa Angel.

Un început de acțiune culturală la Arad.

Ediția unui ziar săptămânal. Propagandă culturală printre meseriașii români.

Luni, 3 cor d.m. la orele 5 a avut loc în localul cazinoului dela Palatul Cultural din Arad ședința membrilor de colaborare ai Societății „Infrățirea“. La această importantă ședință au ținut să participe P.S.S. Episcop Grigore, d. General Cdt. de Divizie Bălăcescu, P. C.S. d. Morușca starețul mănăstirii din Bodrog, d. Ascaniu Crișan directorul liceului, Șapira directorul fabricii Astra, dr. T. Botiș rectorul academiei teologice, dr. Aug. Lazar președintele delegației județene, M. Păcațianu, dr. Gh. Ciuhandu din partea consistorului, dr. Cucu primmedic al orașului, dr. Nichi directorul palatului cultural Căpitan Popovici și alții. Scopul ședinței a fost, să se hotărască asupra editării unui ziar și să se înceapă o acțiune hotărâtă culturală.

Ședința a fost deschisă de d. Ascaniu Crișan vicepreședintele societății care a accentuat necesitatea unei publicații românești spre a susține și încuraja orice acțiune românească din Arad. Membrii prezenți de acord cu propunerile făcute, după îndelungate discuții au hotărât scoaterea unui ziar săptămânal. Noul ziar va avea titlul „Aradul“ și va fi redactat de o seamă de tineri intelectuali, profesori și ad-

vocați, din localitate, cari, apreciind importanța noului ziar s'au oferit să lucreze gratuit. Noul ziar va apare sub îngrijirea directă a apreciatului publicist Isaia Tolan.

În continuare, au fost cooptați în comitetul de colaborare d. adv. P. Puticiu secr. prefecturii și prof. Caba.

Învindându-se vacanța funcțiilor de secretar și casier, în postul dintâi a fost ales d. prof. Caba iar în acel de casier d. prof. Vintilă Popescu.

În cursul ședinței P. S. S. Episcop Grigore a comunicat celor de față intențiunea unor bravi industriași și Comercianți români de a forma o societate culturală și a cerut membrilor să acorde tot concursul la realizarea societății. Comunicatul P. S. Sale a fost primit cu calde ovățiuni. D. Iosif Moldovan insp. școlar pens. prin cuvinte simțite a evidențiat activitatea din trecut a societății breslei industriașilor și comercianților români și remarcând că o asemenea societate azi ar avea o misiune înadevăr folositoare, a rugat pe P. S. Sa să continue opera începută spre mulțumirea tuturor românilor din Arad.

Ședința s'a ridicat la orele 8 seara. **Cor.**

Cronică externă

Contele Bethlen. a vizitat săptămâna trecută Ankara, capitala republicii turcești. La plecarea s'a grabit să declare ziarelor, că prin vizita aceasta n-a urmărit nici un scop politic.

E ciudată această declarație despre un lucru de care nu te-a bănuțit nimeni. Și mai ales atunci când statul a cărui reprezentant ești, în războiu, și-a fost aliat Concluzia vine delăsine.

Ungaria încearcă alcătuirea unui cerc de alianțe contra Micii Înțelegeri, a cărei țări dețin fiecare teritor din fosta Austro-Ungarie.

Cu Bulgaria, Ungaria n-are nevoie de alianțe, deoarece au intențiuni comune față de Mica Înțelegere. Din toate aceste reese clar scopul Ungariei.

Despre Mica Înțelegere, sau mai precis zis, despre țările cari o compun, un ziar englez scria Luni, că suat în tratative pentru încheierea unei convenții militare, îndreptată contra Rusiei. Iar Rusia, în fața acestei convenții, are intenția de a adera la convenția italo-maghiară îndreptată contra Statelor Micii Înțelegeri.

Ziarele noastre din Capitală dau știri cu rezervă, însă ceva trebuie să fie. De unde nu-i foc, nu e fum, zice înțelepciunea populară.

Societatea Anonimă Industrială Arad-Brad.

CONVOACARE

D. acționari ai societății sunt convocați în Adunare Generală extraordinară în ziua de 24 Noembrie 1930 ora 15 (3 d.m.) la sediul Societății Arad Bulev. Regele Ferdinand 4.

Ordinea de zi va fi:

- 1). Chestiunea financiară și hotărâri de luat asupra fabricii de ciment.
- 2). Propuneri pentru schimbarea art. 20, 21, 28 și 29 din Statute.
- 3). Fixarea jetonului membrilor Consiliului de Administrație conform art. 29 din Statute.
- 4). Demisiunea membrilor Consiliului și eventual alegerea unor noi membrii.

Pot lua parte la Adunarea Generală extraordinară toți acționarii cari au depus spre verificare acțiunile, precum și acei ce le vor mai depune la casa societății cu cel puțin trei zile înainte de ziua fixată pentru Adunarea Generală.

Conform art. 14 din Statute acționarul își exercită dreptul de a discuta și vota în Adunarea Generală personal sau printr'un alt acționar, ca mandatar al său. Mandatul trebuie să semneze cu mâna proprie mandatul sau împuternicirea ce dă.

Minorii deținători de acțiuni vor fi reprezentați prin tutorii sau procuratorii acestora, cei cari au un consiliu Judiciar sau curatori prin reprezentanții lor legali; comunele, cooperațiunile sau instituțiunile publice prin reprezentanții lor delegați din caz în caz, firmele comerciale, Societățile pe acțiuni și asociațiunile diferite prin reprezentanții lor îndreptățiți să semneze valabil pentru firmă. Femeile măritate pot fi reprezentate prin soții lor. Mandatarul acestor categorii de acționari poate să nu fie personal acționar al Societății. În afară de mandatarii legali, nimeni nu poate fi mandatar decât pentru o persoană.

Mandatele sau împuternicirile de vot trebuie depuse la sediul societății, cu cel puțin 5 zile înainte de data fixată pentru adunarea Generală.

Consiliul de Administrație

O întrebare către d. Administrator financiar.

La Buteni, domnule Administrator financiar, s'a zidit acum doi ani, pare-mi-se, o admirabilă biserică, cu două turnuri, cu coloane la intrare, cu o corabie uriașă și... ceea ce importă mai mult, cu cheltuelile cari au întrecut modestele forțe financiare ale comunei ortodoxe. Biserica însă, la îndemnul celor mari, trebuia să se zidească, căci pacostea, care se numește în limbajul ortodox baptism, nu se putea înlătura altfel decât prin ridicarea unui monument arhitectonic. Știți D-Voastră, ca în vechime, când poporul, bătut de ciumă, ridica temple zeilor pentru a-i împăca.

Dar, sfinții cari au promis ajutoare, nu s'au ținut de cuvânt, mai bine zis, sfinții cari i-au urmat, n-au respectat dispoziția primilor.

Ca să acopere cheltuelile conducătorii bisericii locale au făcut o impunere arbitrară pe fiecare cap de familie. Sumele variază, dar rar se coboară sub 1000.—lei.

În împrejurările financiare de azi este imposibil de plătit. Conducătorii bisericii, în urma unei propuneri scrânțite, a recurs la intermediul percepției locale. Percepția s'a sesizat, a trimis somații de plată și a făcut sequestru. Cuprinderea, cum se zice în partea locului, a preferit mai cu seamă imobile, pământ arător, că-i mai sigur.

Acum urmează întrebarea noastră Admiteți D-Voastră, Domnule Administrator, ca subalternul D-Voastre să se amestece în afaceri cari sunt în afară de îndatoririle sale, admiteți ca o percepție să se facă incasatorul altuia decât al statului? Admiteți D-Voastră ca, printr'o procedură prea puțin gândită un subaltern să atragă asupra oficiului ce-l împlinește o ură și mai mare de-

cât aceea de care se bucură? Admiteți D-Voastră, Domnule Administrator Financiar, ca percepțiile D-Voastre să se transforme în sperietori pentru cetățenii mai puțin în curent cu lejile în vigoare? Căci, abstrăgând dela fapta neprecugetată a conducătorilor bisericii ortodoxe, cari cer să li se plătească chiar acum în ce mai mizeră situație economică, noi știm că procedura percepției din Buteni este ilegală. Ea poate încasa pentru stat, dar nu poate fi încasatorul nimănui, nici a bisericii ortodoxe, care voind să abată oile rătăcite la baptism, riscă să mai piardă și din acele cari i-au rămas credincioase cu toate gatele făcute de conducătorii ei.

Ardelean.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Critici teatrale.

Turneul dnei Ventura.

Stagiunea românească a Teatrului Orașănesc s'a deschis în seara zilei de 31 Octombrie, cu „INDRAGOSTITA“, de G. Porto Riche, jucat de ansamblul teatrului Ventura din București, în frunte cu Dna Maria Ventura și dl G. Vracca.

Inceputul s'a făcut în condițiuni admirabile. Sala teatrului plină până la ultimul loc. Românii din Arad de data aceasta și-au făcut cu prisosință datoria față de arta românească poposită pe meleagurile noastre. E meritul lor și ne bucurăm foarte, că nu mai trebuie să semnalăm după fiecare reprezentare românească pustietatea sălii teatrului în seara reprezentației.

Asupra piesei nu insistăm. E de ajuns de cunoscută.

Jocul, admirabil. Ar fi o ofensă pentru bunii actori cari ne-au vizitat, să adaugăm la laudele primite în capitală, modestele noastre cuvinte de apreciere pentru senzațiile intelectuale ce nea u produs prin jocul lor. Publicul prezent la reprezentație a făcut lucru aceasta, prin aplauzele furtunoase ce le-a acordat.

Judecătoria rurală Șiria.

Nr. G. 2374/1929.

Publicațiune de licitațiune.

Subsemnatul delegat judecătoresc, pe baza decisului judecătorei rurale Șiria Nr. de mai sus, mișcătoarele sechestrate în favoarea „Hellas“ S. A. repr. prin avocatul Dr. Ionel Bârsan Șiria, contra debitorului urmărit, dom, în comuna Seleuș, pentru suma de Lei 20.002 cap. și acces. precum și pentru speșele stabilite până în prezent, se vor vinde la licitațiune publică în comuna Seleuș la casa următorului în ziua de 25 Noembrie, 1930. ora 3^{1/2} p.m. una căruță neagră, 4 porci albi, 8 m/m. grâu, 2 credențe, 2 divane, unu șezlon și unu covor, evaluate la suma de Lei 29.500.

Licitațiunea se va ținea în baza §-ului 107. 108. a legii execuționale din anul 1881.

Șiria, la 30 Octombrie, 1930.

delegat judecătoresc:
Cristea

Primăria comunei Socodor.

Nr. 1538/1930.

Publicațiune.

Să publică că în ziua de 8 Decembrie 1930, să vor ținea urătoarele licitațiuni publice. Intrucât una din aceste licitațiuni sau nici una nu va avea rezultat — licitațiunile se vor ținea la data de 30 Dec. 1930, tot la orele indicate mai jos.

I.

La orele 8 pentru liferarea alor 180m. lemne de foc esență tare cal. I.

II.

La orele 8 și jum. pentru liferarea alor 300 litri petrolu.

III.

La oarele 9 pentru compactarea registrelor și cărților de legi, pentru furnizarea imprimatelor și furniturilor de cancelarie necesare pe anul 1931.—

IV.

La orele 10 pentru lucrările de întreținere a recvizitelor de pompierit.

V.

La orele 10 și jum. pentru liferarea alor 3000 kg. ovăs pentru caii comunal și repararea căruței comunale și harnașamentului.

VI.

La orele 11 pentru liferarea hainelor de vară și de iarnă, a ghetelor, cismelor precum și repararea armamentului guarzilor comunali.

VII.

La oarele 11 și jum. pentru cumpărarea materialului necesar la întreținerea podurilor și fântânelor din comună.

VIII.

La oarele 15 pentru vânzarea unei mașini de scris uzată sistem „Kappel“.

IX.

La oarele 16 pentru cumpărarea unei mașine de scris.

X.

La oarele 17 pentru vânzarea alor 2 cai comunali selecționați.

XI.

La oarele 17 și jum. pentru cumpărarea alor 2 cai pentru cărușia comunei.

Caetele de sarcini referitoare la aceste licitațiuni să pot vedea zilnic în biroul notarului comunal.

Licitațiunile să vor ținea în conformitate cu L.C.P.

Deodată cu ofertele să va înainta și o cauțiune de 5% din suma oferită, care apoi se va complecta la 10%.

Cauțiunea se va depune la Administrația financiară Arad și recepisa se va înainta în plic separat deodată cu ofertele.

Socodor, la 28 Octombrie 1930.

Primăria.